

CÂU SANH DUYÊN – SAHAJĀTAPACCAYO

Định nghĩa:

Là mãnh lực trợ giúp, ủng hộ bằng cách đồng sanh. Có Pāli chú giải như vậy:

Jāyaṭīti = Jāto: Có ra thì gọi là sanh

Saha jāto = saha jāto: Sanh chung nhau một lượt là đồng sanh. (Và nữa):

Paccayuppanena saha jāyaṭīti = saha jāto: đồng sanh với sở duyên cũng gọi là đồng sanh

Saha jāto hutvā upakārako dhammo = saha jātapaccayo: Pháp vừa đồng sanh, vừa ủng hộ nhau gọi là câu sanh duyên

Chi pháp tông:

Năng duyên: 121 tâm + 52 tâm sở, 4 sắc đại hiện (tứ đại), sắc ý vật tái tục

Sở duyên: 121 tâm + 52 tâm sở, 28 sắc pháp

Địch duyên: không có

(niết bàn và 13 nút chế định đều là địch duyên, không cần đề cập tới)

CÂU SANH DUYÊN THEO TAM ĐỀ THIỆN CÓ 9 CÂU YẾU TRI

• DANH ↔ DANH

121 tâm và 52 tâm sở ↔ 121 tâm và 52 tâm sở

Bốn pháp phi sắc trợ lẫn nhau bằng câu sanh duyên

[Pháp phi sắc (arūpī) là danh uẩn: thọ, tưởng, hành, thức.]

Cattāro khandhā arūpino aññamaññaṃ

saha jātapaccayena paccayo

• SẮC (TỨ ĐẠI) ↔ SẮC (TỨ ĐẠI)

4 đại (đất, nước, lửa, gió) ↔ 4 đại (đất, nước, lửa, gió)

Bốn đại hiện trợ lẫn nhau bằng câu sanh duyên

Cattāro mahābhūtā aññamaññaṃ

saha jātapaccayena paccayo.

• DANH ↔ SẮC

15 tâm tái tục ngũ uẩn (1 quan sát quả thiện, 1 quan sát quả bất thiện, 8 đại quả, 5 quả sắc giới) ↔ sắc ý vật

Trong lúc tục sinh, danh và sắc trợ lẫn nhau bằng câu sanh duyên

Okkantikkhaṇe nāmarūpaṃ aññamaññaṃ

saha jātapaccayena paccayo.

• DANH → SẮC

Thời tái tục: 15 tâm tái tục → 20 sắc nghiệp tái tục

Thời bình nhật: 107 tâm (= 121 - 10 ngũ song thức - 4 quả vô sắc) → 17 sắc tâm

Các pháp tâm và sở hữu tâm trợ cho các sắc sở y tâm sanh bằng câu sanh duyên

Cittasamutthānānaṃ rūpānaṃ

saha jātapaccayena paccayo.

• SẮC ĐẠI HIỆN → SẮC Y SINH

4 đại → 24 sắc y sinh

Sắc đại hiện trợ sắc y sinh bằng câu sanh duyên

Mahābhūtā upādārūpānaṃ saha jātapaccayena paccayo.

• SẮC → DANH

Thời tục sinh: sắc ý vật → 15 tâm tục sanh

Thời bình nhật: sắc ý vật trợ bằng duyên khác không phải bằng câu sanh duyên

Các pháp sắc đôi khi cũng trợ cho các pháp phi sắc bằng câu sanh duyên, đôi khi cũng trợ bằng phi câu sanh duyên

Rūpino dhammā arūpīnaṃ dhammānaṃ

kiñci kāle saha jātapaccayena paccayo,

kiñci kāle na saha jātapaccayena paccayo.

CÂU YẾU TRI 1

[519]

Pháp thiện trợ pháp thiện bằng câu sanh duyên tức là:

T → T = CSD (Danh → Danh)

37 tâm thiện, 38 sở hữu hợp → 37 tâm thiện, 38 sở hữu hợp

419.

Kusalo dhammo kusalassa dhammassa

saha jātapaccayena paccayo

Một uẩn thiện trợ ba uẩn bằng câu sanh duyên,

1 → 3

Kusalo eko khandho tiṇṇannaṃ khandhānaṃ

saha jātapaccayena paccayo

Ba uẩn trợ một uẩn bằng câu sanh duyên, 3 → 1	Tayo khandhā ekassa khandhassa sahajātapaccayena paccayo.
Hai uẩn trợ hai uẩn bằng câu sanh duyên. 2 → 2	Dve khandhā dvinnam khandhānam sahajātapaccayena paccayo.

37 tâm thiện gồm: 8 đại thiện + 5 thiện sắc giới + 4 thiện vô sắc giới + 20 thiện siêu thế
38 sở hữu hợp gồm: 13 sở hữu tợ tha + 25 tịnh hảo

- Thời: bình nhật
- Cõi: 4 uẩn, 5 uẩn
- Người: 4 phàm, 7 thánh hữu học (không có Arahant)
- Lộ tâm: lộ ngũ, lộ ý

CÂU YẾU TRI 2

[520] Pháp thiện trợ pháp vô ký bằng câu sanh duyên tức là: T → VK = CSD (Danh → Sắc) 37 tâm thiện, 38 sở hữu hợp → 17 sắc tâm thiện	Kusalo dhammo abyākatassa dhammassa sahajātapaccayena paccayo
uẩn thiện trợ sắc tâm bằng câu sanh duyên.	Kusalā khandhā cittasamuṭṭhānānam rūpānam sahajātapaccayena paccayo.

17 sắc tâm thiện gồm:
8 bất ly: (đất, nước, lửa, gió, cảnh sắc, cảnh khí, cảnh vị, vật thực)
thân biểu tri, khẩu biểu tri, cảnh thanh, giao giới, kinh, nhu, thích sự, sinh, tiến

- Thời: bình nhật
- Cõi: 5 uẩn
- Người: 4 phàm, 7 thánh hữu học
- Lộ tâm: lộ ngũ, lộ ý

CÂU YẾU TRI 3

[521] Pháp thiện trợ pháp thiện và vô ký bằng câu sanh duyên tức là: T → T + VK = CSD (Danh → Danh + Sắc) 37 tâm thiện, 38 sở hữu hợp → 37 tâm thiện, 38 sở hữu hợp + 17 sắc tâm thiện	Kusalo dhammo kusalassa ca abyākatassa ca dhammassa sahajātapaccayena paccayo
một uẩn thiện trợ ba uẩn và sắc tâm bằng câu sanh duyên, 1 → 3 + Sắc tâm	Kusalo eko khandho tiṇṇannam khandhānam cittasamuṭṭhānānaṅca rūpānam sahajātapaccayena paccayo.
ba uẩn trợ một uẩn và sắc tâm bằng câu sanh duyên, 3 → 1 + Sắc tâm	Tayo khandhā ekassa khandhassa cittasamuṭṭhānānaṅca rūpānam saha jātapaccayena paccayo.
hai uẩn trợ hai uẩn và sắc tâm bằng câu sanh duyên. 2 → 2 + Sắc tâm	Dve khandhā dvinnam khandhānam cittasamuṭṭhānānaṅca rūpānam saha jātapaccayena paccayo

Kết hợp câu yếu tri 1 và 2

- Thời: bình nhật
- Cõi: 5 uẩn
- Người: 4 phàm, 7 Thánh hữu học (4 đạo và 3 quả hữu học, không có Arahant)
- Lộ tâm: lộ ngũ và lộ ý

CÂU YẾU TRI 4

[522] Pháp bất thiện trợ pháp bất thiện bằng câu sanh duyên tức là BT → BT = CSD (Danh → Danh) 12 tâm bất thiện, 27 sở hữu hợp → 12 tâm bất thiện, 27 sở hữu hợp	Akusalo dhammo akusalassa dhammassa sahajātapaccayena paccayo
---	--

một uẩn bất thiện trợ ba uẩn bằng câu sanh duyên, 1 → 3	Akusalo eko khandho tiṇṇannaṃ khandhānaṃ sahaṅgāpaccayena paccayo.
ba uẩn trợ một uẩn bằng câu sanh duyên, 3 → 1	Tayo khandhā ekassa khandhassa sahaṅgāpaccayena paccayo.
hai uẩn trợ hai uẩn bằng câu sanh duyên. 2 → 2	Dve khandhā dvinnāṃ khandhānaṃ sahaṅgāpaccayena paccayo.

12 tâm bất thiện: 8 tham + 2 sân + 2 si, 27 sở hữu hợp: 13 tợ tha + 14 sở hữu bất thiện

- Thời: Bình nhật
- Cõi: Hữu tâm
- Người: 4 phàm, 3 quả hữu học
- Lộ tâm: lộ ngũ, lộ ý, v.v...

CÂU YẾU TRI 5

[523] Pháp bất thiện trợ pháp vô ký bằng câu sanh duyên tức là BT → VK = CSD (Danh → Sắc) 12 tâm bất thiện, 27 sở hữu hợp → 17 sắc tâm bất thiện	Akusalo dhammo abyākatassa dhammassa sahaṅgāpaccayena paccayo
uẩn bất thiện trợ sắc tâm bằng câu sanh duyên.	Akusalā khandhā cittasamuṭṭhānānaṃ rūpānaṃ sahaṅgāpaccayena paccayo.

- Thời: Bình nhật
- Cõi: 5 uẩn
- Người: 4 phàm, 3 quả hữu học
- Lộ tâm: lộ ngũ, lộ ý v.v...

CÂU YẾU TRI 6

[524] Pháp bất thiện trợ pháp bất thiện và vô ký bằng câu sanh duyên tức là BT → BT + VK = CSD (Danh → Danh, Sắc) 12 tâm bất thiện, 27 sở hữu hợp → 12 tâm bất thiện, 27 sở hữu hợp, 17 sắc tâm bất thiện	Akusalo dhammo akusalassa ca abyākatassa ca dhammassa sahaṅgāpaccayena paccayo
Một uẩn bất thiện trợ ba uẩn và sắc tâm bằng câu sanh duyên, 1 → 3	Akusalo eko khandho tiṇṇannaṃ khandhānaṃ cittasamuṭṭhānānaṃ rūpānaṃ sahaṅgāpaccayena paccayo.
Ba uẩn trợ một uẩn và sắc tâm bằng câu sanh duyên, 3 → 1	Tayo khandhā ekassa khandhassa cittasamuṭṭhānānaṃ rūpānaṃ sahaṅgāpaccayena paccayo.
Hai uẩn trợ hai uẩn và sắc tâm bằng câu sanh duyên. 2 → 2	Dve khandhā dvinnāṃ khandhānaṃ cittasamuṭṭhānānaṃ rūpānaṃ sahaṅgāpaccayena paccayo

Kết hợp câu yếu tri 4 và 5

- Thời: Bình nhật
- Cõi: 5 uẩn
- Người: 4 phàm, 3 quả hữu học (trừ 4 đạo và Arahant)
- Lộ tâm: lộ ngũ, lộ ý v.v..

CÂU YẾU TRI 7

[525] Pháp vô ký trợ pháp vô ký bằng câu sanh duyên tức là: VK → VK = CSD	[419] Abyākato dhammo abyākatassa dhammassa sahaṅgāpaccayena paccayo
1. Một uẩn vô ký quả vô ký tố trợ ba uẩn và sắc tâm bằng câu sanh duyên 1 → 3 + Sắc tâm	Vipākābyākato kiriyaḅyākato eko khandho tiṇṇannaṃ khandhānaṃ cittasamuṭṭhānānaṃ rūpānaṃ sahaṅgāpaccayena paccayo.

<p>2. Ba uẩn trợ một uẩn và sắc tâm bằng câu sanh duyên, 3 → 1 + Sắc tâm</p>	<p>Tayo khandhā ekassa khandhassa cittasamuṭṭhānānañca rūpānaṃ saha jātapaccayena paccayo.</p>
<p>3. Hai uẩn trợ hai uẩn và sắc tâm bằng câu sanh duyên; 2 → 2 + Sắc tâm</p>	<p>Dve khandhā dvinnaṃ khandhānaṃ cittasamuṭṭhānānañca rūpānaṃ saha jātapaccayena paccayo.</p>
<p>Mục 1,2,3: 72 tâm vô ký → 72 vô ký + 17 sắc tâm 72 vô ký = 52 tâm quả + 20 tâm tố 17 sắc tâm: 8 bất ly: (đất, nước, lửa, gió, cảnh sắc, cảnh khí, cảnh vị, vật thực) thân biểu tri, khẩu biểu tri, cảnh thính, khinh, nhu, thích sự, giao giới, sinh, tiền</p>	
<p>4. Trong sát na tái tục, một uẩn vô ký quả trợ ba uẩn và sắc nghiệp bằng câu sanh duyên, 1 → 3 + Sắc nghiệp</p>	<p>Paṭisandhikkhaṇe, vipākābyākato eko khandho tiṇṇannaṃ khandhānaṃ kaṭattā ca rūpānaṃ saha jātapaccayena paccayo.</p>
<p>5. Ba uẩn trợ một uẩn và sắc nghiệp bằng câu sanh duyên, 3 → 1 + Sắc nghiệp</p>	<p>Tayo khandhā ekassa khandhassa kaṭattā ca rūpānaṃ saha jātapaccayena paccayo.</p>
<p>6. Hai uẩn trợ hai uẩn và sắc nghiệp bằng câu sanh duyên, 2 → 2 + Sắc nghiệp</p>	<p>Dve khandhā dvinnaṃ khandhānaṃ kaṭattā ca rūpānaṃ saha jātapaccayena paccayo.</p>
<p>Mục 4,5,6: 15 tâm tái tục → 15 tâm tái tục, 20 sắc nghiệp tái tục 15 tâm tái tục: 1 tâm quan sát quả bất thiện, 1 quan sát quả thiện, 8 đại quả, 5 quả sắc giới</p>	
<p>7. Danh uẩn trợ ý vật bằng câu sanh duyên, Danh → Sắc ý vật</p>	<p>Khandhā vatthussa saha jātapaccayena paccayo.</p>
<p>8. Ý vật trợ cho danh uẩn bằng câu sanh duyên; Sắc ý vật → Danh</p>	<p>Vatthu khandhānaṃ saha jātapaccayena paccayo.</p>
<p>Mục 7, 8: 15 tâm tái tục ↔ Sắc ý vật tái tục</p>	
<p>9. Một đại hiện trợ ba đại hiện bằng câu sanh duyên, 1 → 3</p>	<p>Ekaṃ mahābhūtaṃ tiṇṇannaṃ mahābhūtānaṃ saha jātapaccayena paccayo.</p>
<p>10. Ba đại hiện trợ một đại hiện bằng câu sanh duyên, 3 → 1</p>	<p>Tayo mahābhūtā ekassa mahābhūtassa saha jātapaccayena paccayo.</p>
<p>11. Hai đại hiện trợ hai đại hiện bằng câu sanh duyên; 2 → 2</p>	<p>Dve mahābhūtā dvinnaṃ mahābhūtānaṃ saha jātapaccayena paccayo.</p>
<p>12. Các đại hiện trợ sắc tâm, sắc nghiệp, sắc y sinh bằng câu sanh duyên; Sắc tứ đại → 17 sắc tâm (8 bộn); Sắc tứ đại → 20 sắc nghiệp (9 bộn) Sắc tứ đại → 24 sắc y sinh</p>	<p>Mahābhūtā cittasamuṭṭhānaṃ rūpānaṃ kaṭattārūpānaṃ upādārūpānaṃ saha jātapaccayena paccayo.</p>
<p>13. Sắc ngoại Một đại hiện trợ ba đại hiện bằng câu sanh duyên, 1 → 3</p>	<p>Bāhiraṃ ekaṃ mahābhūtaṃ tiṇṇannaṃ mahābhūtānaṃ saha jātapaccayena paccayo.</p>
<p>14. Ba đại hiện trợ một đại hiện bằng câu sanh duyên; 3 → 1</p>	<p>Tayo mahābhūtā ekassa mahābhūtassa saha jātapaccayena paccayo.</p>
<p>15. Hai đại hiện trợ hai đại hiện bằng câu sanh duyên, 2 → 2</p>	<p>Dve mahābhūtā dvinnaṃ mahābhūtānaṃ saha jātapaccayena paccayo.</p>

16. Các đại hiện trợ sắc y sinh bằng câu sanh duyên; 4 tứ đại → 24 y sinh	Mahābhūtā upādārūpānaṃ saḥajātapaccayena paccayo.
17. <u>Đôi với sắc vật thực</u> Một đại hiện trợ ba đại hiện bằng câu sanh duyên, 1 → 3	Āhārasamuṭṭhānaṃ ekaṃ mahābhūtaṃ tiṇṇannaṃ mahābhūtānaṃ saḥajātapaccayena paccayo.
18. Ba đại hiện trợ một đại hiện bằng câu sanh duyên, 3 → 1	Tayo mahābhūtā ekassa mahābhūtassa saḥajātapaccayena paccayo.
19. Hai đại hiện trợ hai đại hiện bằng câu sanh duyên, 2 → 2	Dve mahābhūtā dvinnaṃ mahābhūtānaṃ saḥajātapaccayena paccayo.
20. Các đại hiện trợ sắc y sinh bằng câu sanh duyên; 4 tứ đại → 10 sắc y sinh (cảnh sắc, cảnh khí, cảnh vị, vật thực, giao giới, 3 đặc biệt, sinh, tiến)	Mahābhūtā upādārūpānaṃ saḥajātapaccayena paccayo.
21. <u>Đôi với sắc quý tiết</u> Một đại hiện trợ ba đại hiện bằng câu sanh duyên, 1 → 3	Utusamuṭṭhānaṃ ekaṃ mahābhūtaṃ tiṇṇannaṃ mahābhūtānaṃ saḥajātapaccayena paccayo.
22. Ba đại hiện trợ một đại hiện bằng câu sanh duyên, 3 → 1	Tayo mahābhūtā ekassa mahābhūtassa saḥajātapaccayena paccayo.
23. Hai đại hiện trợ hai đại hiện bằng câu sanh duyên, 2 → 2	Dve mahābhūtā dvinnaṃ mahābhūtānaṃ saḥajātapaccayena paccayo.
24. Các đại hiện trợ sắc y sinh bằng câu sanh duyên; 4 → 11 (sắc, khí, vị, vật thực, sắc cảnh thính, sắc giao giới, 3 sắc đặc biệt, sinh, tiến)	Mahābhūtā upādārūpānaṃ saḥajātapaccayena paccayo.
25. <u>Đôi với sắc loài vô tướng</u> Một đại hiện trợ ba đại hiện bằng câu sanh duyên, 1 → 3	Asaññasattānaṃ ekaṃ mahābhūtaṃ tiṇṇannaṃ mahābhūtānaṃ saḥajātapaccayena paccayo.
26. Ba đại hiện trợ một đại hiện bằng câu sanh duyên, 3 → 1	Tayo mahābhūtā ekassa mahābhūtassa saḥajātapaccayena paccayo.
27. Hai đại hiện trợ hai đại hiện bằng câu sanh duyên, 2 → 2	Dve mahābhūtā dvinnaṃ mahābhūtānaṃ saḥajātapaccayena paccayo.
28. Các đại hiện trợ sắc nghiệp, sắc y sinh bằng câu sanh duyên. 1 → 3, 3 → 1, 2 → 2, 4 → sắc, khí, vị, vật thực, mạng quyền	Mahābhūtā kaṭattārūpānaṃ upādārūpānaṃ saḥajātapaccayena paccayo.
<ul style="list-style-type: none"> • Thời: Bình nhật • Cõi: hữu tâm • Người: 4 phàm, 4 quả • Lộ tâm: lộ ngũ, lộ ý v.v... 	

CÂU YẾU TRI 8

[526] Pháp thiện và pháp vô ký trợ pháp vô ký bằng câu danh duyên tức là uẩn thiện và sắc đại hiện trợ sắc tâm bằng câu sanh duyên	[419] Kusalo ca abyākato ca dhammā abyākatassa dhammassa saḥajātapaccayena paccayo – kusalā khandhā ca mahābhūtā ca cittasamuṭṭhānānaṃ rūpānaṃ
--	--

<p>T+ VK → VK = CSD (Danh và Sắc → Sắc) 37 tâm thiện + 4 đại + 38 sở hữu hợp → 17 sắc tâm thiện</p> <p>Năng duyên: 8 đại thiện + 9 thiện đạo đại + 20 tâm đạo + 4 đại + 38 sở hữu hợp Sở duyên: 17 sắc tâm thiện (tứ đại, cảnh sắc, thính, khí, vị, vật thực, giao giới, thân biểu tri, khẩu biểu tri, khinh, nhu, thích sự, sinh, tiền)</p>	<p>sahajātapaccayena paccayo</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Thời: Bình nhật • Cõi: 5 uẩn • Người: 4 phàm, 7 Thánh hữu học (trừ Arahant) • Lộ tâm: lộ ngũ, lộ ý đồng lực bằng tâm thiện 	
<h2 style="color: red;">CÂU YẾU TRI 9</h2>	
<p>[527] Pháp bất thiện và pháp vô ký trợ pháp vô ký bằng câu danh duyên tức là</p> <p>uẩn bất thiện và sắc đại hiển trợ sắc tâm bằng câu sanh duyên. BT+ VK → VK = CSD (Danh và Sắc → Sắc)</p> <p>12 tâm bất thiện + 4 đại + 27 sở hữu hợp → 17 sắc tâm bất thiện Năng duyên: 12 tâm bất thiện + 4 đại + 27 sở hữu hợp Sở duyên: 17 sắc tâm bất thiện</p>	<p>[419] Akusalo ca abyākato ca dhammā abyākatassa dhammassa saha jātapaccayena paccayo –</p> <p>akusalā khandhā ca mahābhūtā ca cittasamuṭṭhānānaṃ rūpānaṃ saha jātapaccayena paccayo.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Thời: Bình nhật • Cõi: 5 uẩn • Người: 4 phàm, 3 quả hữu học (trừ 4 đạo và Arahant) • Lộ tâm: lộ ngũ, lộ ý đồng lực bất thiện 	

Tài liệu tổng hợp:

Bản giải siêu lý cao học) trang 55

Bộ Vị trí 1 (Su Giác Giới) từ đoạn 519

Tipitaka.org (Abhi – Paṭṭhānapāli – Kusalattikaṃ - đoạn 419)

Link nghe ở Youtube: Từ phút 23:44s – Ngài Goenka:

<https://www.youtube.com/watch?v=nXkr3VA3vyQ&t=2122s>

Link Bài giảng Câu sanh duyên (học 6 bài) :

<https://www.youtube.com/watch?v=qYYcczx2E4o&feature=youtu.be>

Tổng hợp: Học viên lớp mẫu giáo A tỷ đàm

Nếu phát hiện sai sót gì trong File này cần chỉnh sửa, xin vui lòng báo về email:

huyentisu96@gmail.com

Hy vọng chúng ta cùng tương trợ nhau trên con đường Dhamma!